

Dokument o stajalištu Kluba zastupnika EPP-a o

AFRICI

Veljače 2022

Prednosti uzajamno korisnog partnerstva

Afrika je jedan od ključnih partnera EU-a te će to i ostati. Budući da smo susjedni kontinenti, vežu nas zajednička povijest, kultura i zemljopisni položaj. Osim toga, EU i njegove države članice najveći su partner Afrike u svakom pogledu u području trgovine, ulaganja, službene razvojne pomoći, humanitarne pomoći i sigurnosti. Budući da izlazimo iz pandemije bolesti COVID-19 i svjetske gospodarske krize, i EU i Afrika suočene su sa sve većim brojem izazova koji iziskuju koordiniran odgovor. Ti se izazovi konkretno odnose na: trgovinu, ulaganje i otvaranje radnih mjesta; obrazovanje; klimatske promjene, zdravlje, uključujući pristup cjepivima; poljoprivredu i sigurnost opskrbe hranom; održivu i učinkovitu razvojnu suradnju; izgradnju institucija i dobro upravljanje; mir i sigurnost; sve veće geopolitičko natjecanje; kao i migracije. Međutim, uz sve veće izazove, javlja se i širok raspon zajedničkih mogućnosti. EU i Afrika zajedno moraju iskoristiti ovu priliku za bolji oporavak nakon bolesti COVID-19 i uistinu ostvariti ciljeve održivog razvoja UN-a. To će iziskivati veću predanost obiju strana u cilju izgradnje bliskijeg i učinkovitijeg partnerstva koje se temelji na zajedničkim interesima, strateškim prioritetima, strukturiranoj i učinkovitoj suradnji te jasnim dugoročnim ciljevima. Stoga, Klub zastupnika Europske pučke stranke (Klub zastupnika EPP-a) kao vodeće načelo zagovara partnerstvo EU-a i Afrike koje se temelji na uzajamnosti, zajedničkoj odgovornosti, solidarnosti, uzajamnom poštovanju i ravnopravnosti.

EU se počeo udaljavati od sve zastarjelijeg koncepta donatora i primatelja i približavati se ravnopravnom partnerstvu, počevši s Komunikacijom Komisije pod vodstvom Jean-Claudea Junckera o novom Savezu Afrike i Europe, nakon koje je uslijedila zajednička komunikacija Komisije pod vodstvom Ursule von der Leyen iz 2020. naslovljena „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom” i što je potvrdio Parlament u strategiji iz 2021. za novo partnerstvo EU-a i Afrike. Klub zastupnika EPP-a zagovarao je taj pomak jer se njime objema stranama omogućuje da ostvaruju vlastite interese, ali i da utvrde zajednička područja suradnje. U njemu se odražavaju naše temeljne vrijednosti kao kluba zastupnika kršćanskih demokrata koji promiče politiku desnog centra: solidarnost, supsidijarnost i oblikovanje politika u cilju općeg dobra. Klub zastupnika EPP-a smatra da će se na temelju prethodno istaknutih izazova od EU-a i Afrike zahtijevati da:

- > potaknu trgovinu, ulaganje i otvaranje radnih mjesta
- > podupru pristup kvalitetnom obrazovanju
- > ublaže posljedice klimatskih promjena i prilagode im se te da odgovore na izazove u području okoliša
- > ojačaju zdravstvene sustave, pripravnost za pandemiju i lokalnu proizvodnju cjepiva
- > preobrazu poljoprivredu kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom
- > osiguraju djelotvornost razvoja i učinkovitost pomoći
- > potaknu izgradnju institucija i dobro upravljanje
- > omoguće trajan mir i sigurnost
- > razmotre pitanje geopolitičkog natjecanja na afričkom kontinentu
- > riješe temeljne uzroke migracija.

Trgovina, ulaganje i otvaranje radnih mjesta

Klub zastupnika EPP-a pozdravlja trgovinsku strategiju EU-a iz 2021. u kojoj se poseban naglasak stavlja na Afriku predlaganjem nekoliko smjerova djelovanja za jačanje trgovine i gospodarskih veza između tih dvaju kontinenata te jačanjem suradnje EU-a s afričkim zemljama. Posebno, uz uvoz iz Afrike u ukupnom iznosu od 124 milijarde EUR EU je već najotvorenije tržište za afrički izvoz, a Europa je daleko najveće izvozno tržište Afrike i njezin glavni kupac. Ukupna trgovina robom između 27 država članica EU-a i Afrike iznosila je 2020. 225 milijardi EUR, u usporedbi sa 115 milijardi EUR s Kinom i 38 milijardi EUR sa Sjedinjenim Američkim Državama. Međutim, moramo značajno smanjiti necarinske prepreke za trgovinu robom i uslugama između EU-a i Afrike. To iziskuje dijalog o novim zahtjevima u pogledu proizvoda i standardima kvalitete koji se uvode zakonodavstvom zelenog plana, kao i nove obveze u pogledu odgovornosti za poduzeća, koje se odnose na okolišne i socijalne standarde.

Europska poduzeća još uvijek ne iskorištavaju puni potencijal ulaganja i poslovnih prilika u Africi. Kao Klub zastupnika EPP-a odlučni smo u promjeni tog trenda: oslanjanjem na najbolje prakse afričkih zemalja predvodnica u skladu s inicijativom „Global Compact for Africa” (Globalni sporazum za Afriku) skupine G20, pružanjem tehničke potpore za izmjenu zakonodavnih okvira i poboljšanje investicijske klime te uklanjanjem prepreka kao što je zagovaranje ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja. Moramo se i

prilagoditi. Isto tako moramo prilagoditi rad i instrumente Europske investicijske banke (EIB) i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) potrebama za ulaganjem u Africi, posebno osiguravanjem više rizičnog kapitala i jamstava kako bi se omogućila velika ulaganja uz istodobno održavanje potpore EU-a manjim lokalnim projektima. Osim toga, ključno je da europska ulaganja prati vidljiva prisutnost EU-a i kontinuiran politički dijalog.

Djelovanje vanjskih ulagatelja te nagli uspjeh afričkih poduzeća otežavaju fragmentirana tržišta, neučinkoviti proвозni režimi i postupci na graničnim prijelazima za robu, usluge i ljude, kao i loša provedba regionalnih integracijskih obveza. Klub zastupnika EPP-a poziva EU da, oslanjajući se na vlastito iskustvo u razvoju europskog jedinstvenog tržišta, snažno podupre regionalnu, gospodarsku i političku integraciju u Africi. Konkretno, od krajnje je važnosti pravodobna, djelotvorna i sveobuhvatna provedba kontinentalnog područja slobodne trgovine (AfCFTA), vodećeg projekta prvog desetogodišnjeg provedbenog plana (2014. - 2023.) iz Programa Afričke unije za razdoblje do 2063. koji je stupio na snagu 30. svibnja 2019. Smatramo da je neophodno da EU i Afrika potaknu međuregionalnu trgovinu, na primjer putem poboljšanog političkog dijaloga i suradnje s Afričkom unijom i njezinim državama članicama. Molimo da se ispita jesu li postojeći sporazumi o gospodarskom partnerstvu prikladni te podupiru li regionalnu integraciju i jesu li u skladu s aktualnim politikama EU-a, kao što su ciljevi za smanjenje CO2 ili nova zajednička poljoprivredna politika.

Klub zastupnika EPP-a pridržava se dugoročne vizije sporazuma o slobodnoj trgovini između kontinenata. U tom bi cilju naš bliski odnos EU-a i južnog susjedstva mogao poslužiti kao uzor jer pokazuje da trgovinska politika može biti instrument za poticanje regionalne integracije i stabilnosti, kao i za stvaranje obostrano povoljne situacije i za Afriku i za EU. Stoga Klub zastupnika EPP-a smatra da bi sklapanje sporazuma o slobodnoj trgovini, koji ne obuhvaća samo robu nego i usluge, poboljšalo gospodarski razvoj južnog susjedstva i omogućilo europska ulaganja.

Osim trgovine i ulaganja, otvaranje radnih mjesta značajan je izazov za Afriku jer se očekuje da će se broj radno sposobnog stanovništva povećati za 450 milijuna ljudi tijekom 20-godišnjeg razdoblja (2015. - 2035.). Taj porast stanovništva, kao i demografska kretanja značajno će utjecati na razne razvoje događaja, kao što su borba pro-

tiv klimatskih promjena, migracije te mir i sigurnost. Da bi se ispunile potrebe brzorastućeg stanovništva, u Africi su godišnje potrebni milijuni novih radnih mjesta. Trgovinom i ulaganjem otvorit će se nove mogućnosti za otvaranje radnih mjesta u afričkim zemljama. U tom kontekstu Klub zastupnika EPP-a smatra da je još važnije da EU podupre provedbu kontinentalnog područja slobodne trgovine i da nastavi surađivati s afričkim zemljama na omogućivanju i promicanju privatnih ulaganja na tom kontinentu. Konkretno, digitalno gospodarstvo u Africi nudi izgleda za otvaranje većeg broja radnih mjesta. Naši afrički partneri aktivno traže pomoć EU-a u unaprijeđenju afričke digitalne infrastrukture i osiguravanju odgovarajuće povezivosti i pristupa internetu na cijelom kontinentu. Stoga Klub zastupnika EPP-a zahtijeva od Europske komisije da posebno istakne digitalizaciju u inicijativi Global Gateway u pogledu Afrike.

Pozdravljamo reformu sustava općih carinskih povlastica i aktivno ćemo raditi na reformi kojom će se taj sustav prilagoditi predviđenoj namjeni za sljedeće desetljeće kako bismo nastavili pomagati afričkim zemljama korisnicama da izgrade otpornost diversifikacijom svojih gospodarstava, povećanjem mogućnosti izvoza i otvaranjem radnih mjesta te ostvarenjem rasta. Osim toga, europske financijske institucije mogu unaprijediti zajmove i financiranje vlasničkim kapitalom osiguravanjem pristupa mikrofinanciranju koje može pružiti poticaj poduzetnicima, među ostalim, poduzetnicama.

Na multilateralnoj razini cilj je inicijative Pomoć za trgovinu koju predvodi Svjetska trgovinska organizacija (WTO) pomoći zemljama u razvoju, posebno najmanje razvijenim zemljama, da izgrade kapacitet ponude i infrastrukturu povezanu s trgovinom koji su im potrebni za provedbu sporazuma o WTO-u i ostvarenje koristi od njih te, općenitije, za širenje svoje trgovine. Ta je inicijativa ključna sastavnica trgovinskih odnosa s Afrikom, posebno neposredno nakon krize prouzročene bolešću COVID-19. Klub zastupnika EPP-a stoga potvrđuje svoju potporu mjerama inicijative Pomoć za trgovinu koju predvodi WTO između EU-a i afričkih zemalja. Osim toga, Klub zastupnika EPP-a naglašava da su reforma i modernizacija WTO-a i pravilnika WTO-a važna područja suradnje EU-a i AU-a te očekuje da direktor WTO-a, koji ima potporu EU-a, dr. Ngozi Okonjo-Iweala predstavi rezultate u tom pogledu.

Potporna pristupu kvalitetnom obrazovanju

Kako je prethodno navedeno, afričko stanovništvo udvostručit će se do 2050., a većina sadašnjeg stanovništva mlađa je od 25 godina. Mladi su stoga najvrjedniji resurs u poticanju gospodarskog razvoja Afrike. Obrazovanje je instrument kojim se tom kontinentu omogućuje da iskoristi taj resurs. Uz odgovarajuće mogućnosti svaka osoba može utjecati na napredak, održivi razvoj i rast. Stoga Klub zastupnika EPP-a smatra da se svima mora osigurati pristup kvalitetnom obrazovanju, neovisno o spolu, socioekonomskom statusu, kulturnoj pozadini i vjeroispovijesti. Obrazovanje, uključujući strukovno osposobljavanje, horizontalno je i sveobuhvatno pitanje koje utječe na svaku dimenziju ciljeva održivog razvoja i neophodno je za ostvarenje Programa 2030., kao i za poticanje afričkog gospodarskog razvoja i privlačenje stranih ulaganja. Pristup dostojanstvenom radu može se postići samo ako radna snaga u Africi bude posjedovala znanje i vještine potrebne za tržište rada koje se ubrzano mijenja.

Iako se stanje u području obrazovanja pogoršalo na svjetskoj razini zbog pandemije bolesti COVID-19, ona je ostavila izrazito negativne posljedice na obrazovanje u Africi, pri čemu je UNICEF nedavno procijenio da 40 % ukupnog broja djece školske dobi u istočnoj i južnoj Africi ne može pohađati nastavu zbog zatvaranja potaknutih pandemijom bolesti COVID-19. Svjetska banka izjavila je sa zabrinutošću da bi se posljedice bolesti COVID-19 za obrazovanje mogle osjećati još desetljećima. Unatoč činjenici da je razina ulaganja afričkih vlada u obrazovanje 2020. iznosila 5 % BDP-a, što je drugi najveći postotak u bilo kojoj regiji, obrazovanje je i dalje bilo u lošem stanju. Posebno postoji razlog za zabrinutost kad je riječ o pristupu obrazovanju djevojčica i mladih žena, njihovu sudjelovanju u obrazovanju i završetku obrazovanja, čime se ističe jasna nejednakost među spolovima u stjecanju obrazovanja u Africi. Da bi se riješili ti izazovi, Klub zastupnika EPP-a smatra da su potrebni konkretni koraci u području obrazovanja, kao što je definiranje referentnih vrijednosti i pokazatelja za smanjenje nepismenosti i poboljšanje kvalitete obrazovanja, kao i promicanje i unaprjeđenje ravnopravnosti spolova u obrazovanju u Africi. Klub zastupnika EPP-a očekuje da Europska komisija uvede znatne promjene u području pristupa kvalitetnom obrazovanju u Africi. U tom cilju EU mora surađivati ne samo s vladama, nego i s drugim lokalnim organizacijama,

uključujući crkve i vjerske organizacije koje pružaju obrazovanje. Osim toga, potrebna su značajna ulaganja u infrastrukturu, elektrifikaciju i digitalizaciju da bi se sva djeca i mladi uključili u škole.

Klub zastupnika EPP-a razumije da nepostojanje usklađenih propisa na nacionalnoj razini otežava provedbu kvalitetnog obrazovanja; stoga su potrebni dodatni naporima za pružanje tehničke pomoći našim partnerima. Istodobno ističemo važnost stipendija i akademske razmjene između mladih u Africi i EU-u putem programa Erasmus+ i Erasmus za mlade poduzetnike povezanih s osposobljavanjem nastavnika kako bi se učvrstile obrazovne strukture. Također je važno uspostaviti čvršće veze između obrazovanja, razvoja vještina i zapošljavanja kako bi se omogućilo potpuno sudjelovanje mladih na tržištu rada. Stoga Klub zastupnika EPP-a podržava i želi dodatno razviti strukovno osposobljavanje u Africi. Kako bismo zajamčili da ti naporima u području obrazovanja i strukovnog osposobljavanja odgovaraju mogućnostima za zapošljavanje, namjeravamo dodatno poticati ulaganja europskih poduzeća kako bi stvorila potrebnu potražnju za radnom snagom. Da bi se pomoglo uključiti učenike u tržište rada koje se brzo razvija, u školama se moraju učiti digitalne vještine. Istodobno bi i odrasli trebali imati mogućnost učenja novih vještina. U tom smislu Klub zastupnika EPP-a ističe koncept cjeloživotnog učenja.

Ublažavanje posljedica klimatskih promjena i prilagodba njima te odgovor na izazove u području okoliša

Afrika je jedna od regija koja trpi najveće posljedice klimatskih promjena iako snosi najmanju odgovornost za globalno zagrijavanje. Prirodne katastrofe negativno utječu na živote, životne uvjete, domove i ekosustave te na gospodarstvo. Osim toga, utjecaj klimatskih promjena imat će posljedice za mir i sigurnost te za migracije.

Klub zastupnika EPP-a ne smatra pomoć Africi da se prilagodi, da uspostavi krizne mjere i da se bori protiv klimatskih promjena samo obvezom iz Pariškog i drugih međunarodnih sporazuma nego i moralnom obvezom. To bi trebalo uključivati primjerice potporu prirodnim i lokalnim rješenjima, kao što su inicijative u okviru projekta Veliki zeleni zid, zaštitu sustavnih šuma i bioraznolikosti, kao u inicijativi za porječje Konga, izradu proiz-

voda bez krčenja šuma i uvođenje poljoprivrede otporne na klimatske promjene.

Pristup energiji i buduće energetske potrebe ključna su pitanja na koja bi EU i Afrika zajedno trebale pronaći odgovore. U obliku vodika krije se golemi potencijal u smislu tehnološke suradnje, projekata obnovljive energije i za izvoz čiste energije. Često su potrebni tehnički savjeti u pogledu zakonodavstva o energetskom tržištu koji bi se trebali dobiti kroz suradnju između EU-a i Afrike, kao i kroz razvoj zajedničkih standarda. Klub zastupnika EPP-a ističe da bi suradnja u području održive energije trebala biti jedna od glavnih značajki inicijative Global Gateway u pogledu Afrike.

Klub zastupnika EPP-a uvjeren je da bi EU trebao dodatno surađivati s afričkim zemljama, regionalnim organizacijama i Afričkom unijom na poticanju ulaganja u klimatski prihvatljive infrastrukture i inicijative, održivu poljoprivredu, gospodarenje otpadom i projekte kružnog gospodarstva. Partnerstvo između EU-a i Afrike trebalo bi uključivati snažan naglasak na održivom upravljanju prirodnim resursima i ekosustavima, posebno jačanjem pravnih okvira i promicanjem inovativne, klimatski pametne poljoprivrede otporne na klimatske promjene, kao i održivih globalnih lanaca vrijednosti, uz istodobno osiguravanje ravnopravnih uvjeta za poduzeća, posebno za mala i srednja poduzeća (MSP-ove), u skladu s temeljnim vrijednostima Kluba zastupnika EPP-a.

Osim toga, uslijed klimatskih promjena voda bi mogla postati ograničen resurs, stoga Klub zastupnika EPP-a moli da se diplomaciji u području voda prida veća važnost. EU i Afrika trebale bi zajedno razviti održiva rješenja za upravljanje vodama, kao što su spremnici i pročišćavanje otpadnih voda. Klimatska diplomacija općenito mora biti učinkovitija kako bi se promicale veze između domaćih, stranih i međunarodnih klimatskih politika; u tom pogledu ponavljamo svoj zahtjev za imenovanje izaslanika EU-a za klimu na razini vlade. Zaključno, inicijative za zaštitu okoliša i klime u Africi moraju biti u skladu sa zajedničkim ciljevima dogovorenim na međunarodnoj razini upotrebom odgovarajućih instrumenata kao što je sustav trgovanja emisijama.

Jačanje zdravstvenih sustava, pripravnosti za pandemiju i lokalne proizvodnje cjepiva

Globalna pandemija bolesti COVID-19 ne jenjava te su potrebni kontinuirani napori

za povećanje stopa cijepljenja i ublažavanje posljedica pandemije. Napori EU-a u borbi protiv te bolesti donijeli su vidljive rezultate, no borba ne prestaje na našim granicama. Afrika će, kao kontinent u razvoju, imati ključnu ulogu u budućnosti svjetske borbe protiv pandemija i javnozdravstvenih izazova. EU je kao Tim Europa pokazao nezapamćenu međunarodnu solidarnost tijekom pandemije bolesti COVID-19, pri čemu je do kraja 2021. podijelio više od 300 milijuna doza na globalnoj razini. Klub zastupnika EPP-a pozdravlja to što su EU i države članice mobilizirali 8 milijardi EUR za pomoć Africi u rješavanju negativnih posljedica pandemije bolesti COVID-19, pokrenuli inicijativu za potporu oporavku Afrike, tj. pružanjem financijskog i tehničkog znanja i iskustva posebno u pogledu mladih poduzetnika i malih poduzeća, i čvrsto se obvezali na suradnju radi poticanja afričke proizvodnje osnovnih medicinskih proizvoda, lokalne proizvodnje cjepiva i otpornih zdravstvenih sustava. Međutim, i dalje vjerujemo da su potrebni veći napori za omogućavanje jednostavnog i cjenovno pristupačnog pristupa cjepivima i zdravstvenoj zaštiti u Africi. Oni moraju obuhvaćati aktivnu potporu okruženja u kojemu se omogućuje uspostava kapaciteta za lokalnu proizvodnju cjepiva i jačanje pripravnosti, osposobljavanje lokalnih zdravstvenih stručnjaka i postupno povećanje kapaciteta za odgovor, kao i pristup medicinskoj opremi i potrepštinama zemalja s nestabilnim zdravstvenim sustavima. Osim toga, smatramo da bi crkve i vjerske zajednice trebale podržati jer one mogu imati ključnu ulogu u suradnji s lokalnim zajednicama tijekom pandemije. Da bi se svladala globalna pandemija, moramo osigurati da naši afrički partneri razviju kapacitete za svladavanje te bolesti.

Preobrazba poljoprivrede kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe hranom

Klub zastupnika EPP-a smatra da bi zajednički cilj EU-a i Afrike trebao biti preobrazba načina naše proizvodnje, distribucije i potrošnje. To je osobito očigledno u pogledu hrane. Daleko smo od postizanja drugog cilja održivog razvoja, tj. iskorjenjivanja gladi do 2030., s tim da se glad neprestano povećava od 2014. Osim toga, stope pothranjenosti iznimno su zabrinjavajuće. Zapravo, oboje se pogoršalo uslijed pandemije bolesti COVID-19. U Africi su svake dvije osobe na deset ljudi pothranjene. Taj će izazov postati samo još izraženiji zbog povećanja stanovništva, pri čemu se u brojnim prognozama predviđa da će se stanovništvo Af-

rike do 2050. udvostručiti na 2,5 milijarde, tj. 20 % svjetskog stanovništva. Klub zastupnika EPP-a smatra da je ključno da EU i Afrika riješe taj izazov zajedno. Suradnja između EU-a i afričkih partnera mora se usmjeriti na središnje pitanje opskrbe hranom, na primjer, uz ciljano ulaganje u revoluciju održive poljoprivrede kojim se afričkim poljoprivrednicima osiguravaju sredstva da poljoprivredu učine otpornom na izazove povezane s klimom, uz istodobno poboljšanje produktivnosti i povećanje dohotka malih zemljoposjednika koji čine okosnicu afričke poljoprivrede. U tom kontekstu ističemo i potencijal javno-privatnog partnerstva i mikrofinanciranja za dodatno osnaživanje lokalnih poljoprivrednika. Još jedan izazov u kontekstu nesigurnosti opskrbe hranom nepostojanje je odgovarajućih prometnih mreža. Zbog toga su poljoprivrednici često spriječeni u isporučivanju poljoprivrednih proizvoda na određenim udaljenostima. Stoga Klub zastupnika EPP-a potiče dodatni angažman EU-a za omogućavanje pristupa tržištu poljoprivrednicima. Trgovina prema pravednim uvjetima polazište je europskog izvoza i uvoza, kao i u slučaju hrane i drugih poljoprivrednih proizvoda. Istodobno moramo osigurati da poljoprivredni izvoz ne bude u suprotnosti s ciljem uspostave otpornijeg prehrambenog sektora u Africi.

Osim toga, da bi se značajno smanjila trenutačna ovisnost Afrike o uvozu hrane, sjemena, gnojiva i pesticida, EU može doprinijeti financijskom i tehničkom potporom, dijalogom o politikama, razmjenom znanja, novim tehnologijama, kao i promicanjem afričkih inovacija. Na primjer, napore bi trebalo usmjeriti na pristup vodi, koja je temelj poljoprivrede i sigurnosti opskrbe hranom. Posebno se zalažemo za izgradnju sustava navodnjavanja i banki sjemenja radi očuvanja genetičke raznolikosti. To su ključne aktivnosti koje su neizmjerljivo važne za daljnji razvoj afričkog poljoprivrednog sektora, koji je jedan od najvažnijih izvora zapošljavanja na tom kontinentu i nudi izgled ljudima u lokalnim zajednicama, posebno ženama. Stoga, Klub zastupnika EPP-a poziva Europu i Afriku da, s pomoću potrebnog znanja i tehnologije koji su nam na raspolaganju, pokažu političku spremnost za iskorjenjivanje gladi na afričkom kontinentu.

Osiguravanje djelotvornosti razvoja i učinkovitosti pomoći

Klub zastupnika EPP-a uvjeren je u ispravnu odluku EU-a o promjeni pristupa prema Africi, počevši od odmaka od koncepta do-

natora prema ravnopravnom partnerstvu u kojemu obje strane slijede vlastite interese, no utvrđuju zajednička područja na kojima surađuju. Posebno je važno utvrditi zajednička područja suradnje u razvojnoj suradnji kako bi se osigurale djelotvornost razvoja i učinkovitost pomoći. Nažalost, razvojna suradnja EU-a s Afrikom i dalje nije dovoljno usklađena s vlastitim naporima partnerskih zemalja i lokalnim potrebama, niti je dovoljno koordinirana s naporima drugih partnera. Osim toga, primijetili smo da se razvojna suradnja mora bolje provesti kroz institucije i sustave partnera EU-a, kao i lokalne aktere i civilno društvo, na primjer, organizacije civilnog društva i nevladine organizacije, crkve i vjerske organizacije, te osigurati odgovornost demokratske zemlje i uključenost svih dionika. Stoga snažno podupiremo „pristup Tima Europa” čiji je cilj kombinirati resurse iz EU-a, država članica i financijskih institucija te koji mora postati opća norma. Fleksibilan pristup prema razvojnoj suradnji kojim se oslobađa prostor za inovativne alate i metode razvojne suradnje može pomoći maksimalno povećati učinkovitost i rezultate razvoja. S druge strane, afričke vlade moraju ispuniti svoje odgovornosti i stvoriti okruženje u kojemu razvojna suradnja može imati stvarni utjecaj.

Stoga, radi bolje obnove nakon pandemije bolesti COVID-19 i rješavanja glavnih izazova u Africi u razdoblju nakon bolesti COVID-19, EU bi trebao iskoristiti svoj snažni skup instrumenata i modaliteta za pružanje pomoći na koordiniran način kako bi omogućio dijeljenje zadaća i izbjegao fragmentaciju pomoći te utvrdio prioritete pri kojima može učinkovito osigurati najveći učinak dodane vrijednosti. EU bi trebao razmotriti moguće nove načine postizanja bolje učinkovitosti pomoći, kao što su uvjetovanje razvojne pomoći za suradnju s EU-om na pitanjima poput ljudskih prava, demokracije, dobrog upravljanja, borbe protiv trgovine ljudima, nezakonite trgovine oružjem i upravljanja migracijama, kao i povećanje zajedničkog programiranja razvojne suradnje među državama članicama EU-a. Klub zastupnika EPP-a zalaže se za redovito preispitivanje zajednički dogovorenih razvojnih ciljeva s našim partnerskim zemljama kako bi se uklonili nedostaci; zalažemo se i za okončanje suradnje ako dođe do povrede dogovorenih ciljeva tijekom duljeg razdoblja. Klub zastupnika EPP-a u tom pogledu naglašava da su navedene vrijednosti ljudskih prava, demokracije i dobrog upravljanja uzajamno korisne. Osim toga, EU bi trebao iskoristiti znanje i iskustvo manjih aktera iz EU-a i Afrike, kao što su organizacije civilnog društva i nevladine organizacije te MSP-ovi, u okviru programa EU-a

i Afrike. Diversifikacija partnerstava između renomiranih tradicionalnih aktera i kvalificiranih pridošlica s vrijednim specijaliziranim znanjem i iskustvom pozitivno bi utjecala na učinkovitost razvojne suradnje i odgovornost prema programu između država članica EU-a i afričkih zemalja.

Poticanje izgradnje institucija i dobrog upravljanja

Loše upravljanje, nestabilne državne strukture, nepostojanje pristupa javnim uslugama i ozbiljni nedostaci u pogledu demokracije i vladavine prava, poglavito korupcija, gorući su problemi u određenim afričkim zemljama koji otežavaju održivi razvoj. Ti nedostaci utječu na pomanjkanje i neučinkovitost osnovnih javnih usluga, kao što su obrazovanje, zdravstvo, javna uprava, pravosuđe i sigurnost, među ostalima. Stoga EU mora doprinijeti jačanju institucija i uprave, kao i borbi protiv korupcije i nezakonitih financijskih tokova u afričkim državama. Promicanjem izgradnje institucija afrički građani dobit će pristup kvalitetnijim javnim uslugama.

Klub zastupnika EPP-a smatra da tu nije riječ o izvozu ili nametanju institucija nego o doprinosu pravilnom radu već postojećih javnih uprava. Važno je osigurati uspostavu državnih struktura na cijelom području afričkih država, posebno u najrubijskim regijama u kojima se građani najviše osjećaju napušteno. Izgradnja institucija i posljedični pristup građana javnim uslugama neće doprinijeti samo većem poštovanju ljudskih prava, nego i povećanju povjerenja građana u državu. To je povjerenje neophodno za povećanje javnih prihoda.

Omogućivanje trajnog mira i sigurnosti

Postizanje i održavanje trajnog mira u Africi od ključne je važnosti za oba kontinenta. Mir i sigurnost nisu neophodni samo za ostvarivanje dugotrajnog održivog razvoja u Africi, omogućivanje međuregionalne i unutarafričke trgovine, ulaganja i otvaranja radnih mjesta velikih razmjera, jamčenje sigurnosti opskrbe hranom, osiguravanje obrazovanja, nego i za jamčenje sigurnosti Europe i sprječavanje nezakonitih migracija. Klub zastupnika EPP-a uočava nekoliko prepreka za mir i sigurnost na afričkom kontinentu, posebno situaciju u regiji Velikih jezera, aktualni sukob u pokrajini Tigre u Etiopiji, kao i u sjevernoj pokrajini Cabo Delgado u Mozambiku.

Sahel, koji se proteže od Mauritanije do Sudana i u kojemu živi 150 milijuna ljudi, posebno zabrinjava kad je riječ o miru i sigurnosti te ima važnu ulogu sa strateškog i sigurnosnog aspekta, ali i u pogledu upravljanja granicama EU-a jer je glavno tranzitno područje prema vanjskim granicama EU-a. Sve veća državna nestabilnost u toj regiji o kojoj svjedoče državni udari u Maliju, Sudanu i Burkini Faso posebna su prijetnja za stabilnost. Osim toga, povećana aktivnost oružanih skupina povezanih s tzv. Islamskom državom u Sahelu, ali i diljem afričkog kontinenta, i njihov cilj izgradnje novog tzv. kalifata u područjima nefunkcionalne ili nepostojeće državnosti, kao što je trenutno slučaj na području uz jezero Čad, u jednakoj su mjeri prijetnja i za afričku i europsku sigurnost. Međutim, nažalost unatoč znatnim naporima EU-a i država članica za osiguravanje stabilnosti, sigurnosna se situacija pogoršava, a u toj regiji, koja je već teško pogođena endemskim siromaštvom, nejednakošću te društvenom i političkom isključenošću, i dalje se pogoršava stanje. Osim Sahela druga su područja od strateške važnosti za EU Rog Afrike i Gvinejski zaljev, gdje se posljednjih godina povećala prisutnost piratstva. U tom kontekstu Klub zastupnika EPP-a ističe i izražava svoju snažnu potporu posebnom predstavniku EU-a za Sahel i posebnom predstavniku EU-a za Rog Afrike u pogledu poticanja mira i sigurnosti, kao i stabilnosti i razvoja u Africi.

Klub zastupnika EPP-a također smatra da je islamistički terorizam i dalje ozbiljan sigurnosni izazov, kao i progon kršćana i drugih vjerskih skupina na tom kontinentu. Osim toga, radikalizaciju, koja uglavnom pogađa mlade, trebalo bi riješiti poboljšanjem upravljanja i osiguravanjem pristupa obrazovanju. Također primamo na znanje činjenicu da je sve veće natjecanje za ograničenim resursima koje pogoršavaju klimatske promjene. Time bi se mogli pojačati postojeći međuetnički sukobi i povećati vojni sukobi oko resursa kao što su zemljište ili voda, koji bi mogli dodatno destabilizirati pogođene zemlje. Osim toga, nezakoniti vojni prelasci, tranzicijski organizirani kriminal, loše upravljanje, etnički sukobi i zloupotreba ljudskih prava prijetnja su za nestabilne države i države u razvoju, koje mukotrпно nastoje osigurati neophodnu sigurnost svojim građanima. Stoga je važno uspostaviti i učvrstiti demokratske strukture u Africi.

Europska i međunarodna pomoć ključna je kako bi afričke zemlje mogle osigurati vlastitu sigurnost. U okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP) EU trenutno sudjeluje u 11 vojnih operacija i civilnih misija u Africi. Međutim, potrebne su do-

datne mjere da bi se dodatno razvila Afrička struktura za mir i sigurnost. Iako EU svojim ZSOP-om već znatno doprinosi sprječavanju sukoba i izgradnji mira diljem afričkog kontinenta, od afričkih se zemalja isto tako zahtijeva da utvrde potrebne uvjete kako bi se zajamčio uspjeh zajedničkih napora. Posebno je važno, u pogledu Afričke strukture za mir i sigurnost, jačanje kapaciteta u područjima sprječavanja sukoba, preobrazbe sukoba i izgradnje mira, kao i poticanje kapaciteta regionalnih gospodarskih zajednica i njihovih regionalnih mehanizama u tim područjima. U tom kontekstu izričito pozdravljamo kontinuirane napore Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država (ECOWAS) u zaštiti i obrani demokracije i stabilnosti. Dodatno ističemo potrebu za potpunom uključenosti dionika u rješavanje sukoba ako se namjerava postići održivost mira. U tom pogledu Klub zastupnika EPP-a ponovno ističe svoju potporu rezolucijama br. 1325 i 2250 Vijeća sigurnosti UN-a i potpunoj uključenosti žena i mladih u mirovne procese na afričkom kontinentu. Osim toga, crkve i vjerski poglavari imaju ključnu ulogu posebno u posredovanju u sukobima, izgradnji mira i pomirenju, posebno omogućivanjem međuvjerskog dijaloga.

Reforme sigurnosnog sektora trebaju se posebno usmjeriti na borbu protiv korupcije u oružanim snagama te treba zajamčiti njihovu usklađenost s međunarodnim humanitarnim pravom. Osim toga, Klub zastupnika EPP-a također potiče Afričku uniju da poboljša usklađenost svojeg Političkog sigurnosnog odbora sa smjernicama Vijeća sigurnosti UN-a kako bi se pojačala prisutnost afričkih zemalja u Vijeću sigurnosti UN-a. Kao Klub zastupnika EPP-a i dalje smo posvećeni snažnoj europskoj uključenosti u afričku sigurnost na temelju integriranog, pravilno koordiniranog pristupa koji se vodi načelom omogućivanja Africi da preuzme odgovornost za vlastitu sigurnost. Stoga, Klub zastupnika EPP-a smatra da je neophodno redovito procjenjivati operacije i misije ZSOP-a u pogledu njihovih ciljeva i doprinosa općem integriranom pristupu EU-a. Osim toga, potičemo uvođenje Europskog instrumenta mirovne pomoći, koji obuhvaća izdatke za vojne i obrambene posljedice kroz nacionalne proračune država članica EU-a kako bi se podržale vojne operacije mirovne potpore u afričkim partnerskim zemljama i regijama, osiguravajući pritom ljudska prava. Rješavanje sukoba i nestabilnosti ključno je za ispunjavanje obveza iz Programa 2030. i za osiguravanje da nitko ne bude zapostavljen. Stoga zagovaramo integriraniji pristup između humanitarne pomoći, razvojne suradnje i izgradnje mira razvojem opsežnog okvira politike – trostruko povezivanje.

Osim toga, kad je riječ o sigurnosti, sigurnost i zaštita pojedinca jednako su ključne kao i sigurnost država i kontinenta. Klub zastupnika EPP-a posvećen je borbi protiv nasilja nad ženama i djevojčicama na afričkom kontinentu putem bilateralnih i multilateralnih foruma, uključujući inicijativu Spotlight EU-a i UN-a. Neophodan je poticaj za borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja, uključujući trgovinu ljudima, sakaćenje ženskih spolnih organa i brak s djetetom, rani brak i prisilni brak.

Razmatranje pitanja geopolitičkog natjecanja na afričkom kontinentu

Klub zastupnika EPP-a primjećuje sve veće geopolitičko natjecanje i prisutnost drugih aktera u Africi, od kojih se najviše ističu Kina i Rusija, no smatra njihovu gospodarsku i vojnu prisutnost i aktivnosti bez ikakvih „normativnih ograničenja” u brojnim pogledima neodrživim doprinosom dugoročno održivom gospodarskom i društvenom razvoju. Klub zastupnika EPP-a svaku jednostranu gospodarsku, financijsku i tehničku ovisnost u kojoj nedostaje usmjerenost na vladavinu prava i borbu protiv korupcije smatra kontraproduktivnim pristupom općem poboljšanju životnih uvjeta afričkih državljana. Osim toga, Kina koristi svoj utjecaj i ovisnost afričkih država za provedbu vlastitog političkog cilja osiguravanjem afričke potpore njezinim politikama prema susjedima na razini Ujedinjenih Naroda. Zapravo je taj trend postao očigledniji tijekom pandemije bolesti COVID-19 tijekom koje su se zemlje oslanjale na brze zajmove i medicinske potreštine iz Kine kako bi ublažile negativne socioekonomske posljedice.

Osim Kine, ruski utjecaj sve je prisutniji na tom kontinentu, posebno u području obrane i sigurnosti, uključujući trgovinu oružjem. To je jasno obilježio prvi sastanak na vrhu između Rusije i Afrike održan u listopadu 2019. na kojemu je ruski predsjednik Vladimir Putin pristao na sporazum o vojnotehničkoj suradnji s više od 30 afričkih država, kao i nedavno potpisivanje sporazuma o vojnoj suradnji s Nigerijom i Etiopijom. Osim toga, Rusija u Africi koristi privatne i prikrivene aktere, tzv. grupu Wagner, kako bi ostvarila svoje geopolitičke ciljeve, dok joj nedostaje pozitivan plan za afrički kontinent. Vojna suradnja afričkih vlada s Rusijom neusklađena je s istodobnom sigurnosnom i obrambenom suradnjom s EU-om jer prijeti pogoršanjem nestabilnosti i narušavanjem europskih sigurnosnih napora u Africi. Stoga smatramo da je od ključne važnosti pom-

no pratiti te aktivnosti i ponovno procijeniti suradnju EU-a s predmetnim zemljama. Osim toga, takva sve veća prisutnost vanjskih aktera kojoj je primarna svrha ostvarenje gospodarskih i geopolitičkih ciljeva zahtijeva protustrategiju EU-a kako bi se očuvala postignuća napora EU-a u Africi, kako bi se obranili njezini interesi i povećala njezina vidljivost.

Klub zastupnika EPP-a smatra da bi takva strategija puno više naglasila suradnju afričkog civilnog društva i njihovih europskih partnera putem narativa kojim se jasno opisuju postignuća i trajne koristi bliske suradnje s europskim akterima. Oslanjajući se na potpuno poštovanje ljudskih prava, slobodu medija i odgovornost, transparentnost i proaktivno upravljanje te borbu protiv korupcije, što su ključni elementi za osiguranje stabilnog i uključivog političkog, socijalnog i gospodarskog okruženja u Africi, EU mora koordinirati sa zemljama koje su istinski zainteresirane za prosperitetan i pozitivan dugoročni razvoj afričkog kontinenta. Kao EU moramo ponuditi održive alternative našim partnerskim zemljama kako je navedeno, primjerice, u strategiji Global Gateway, čiji je cilj poticanje ulaganja u infrastrukturu i smanjenje ovisnosti o stranom utjecaju. Osim toga, EU mora učvrstiti svoj politički profil i vidljivost.

Rješavanje temeljnih uzroka migracija

Migracije iz Afrike ujedno su i izazov i prilika za Europu. Temeljna kretanja u području gospodarskog razvoja, demografskih promjena, globalizacije, prometa i komunikacija te političke nestabilnosti znače da će Afrikanci nastaviti pokušavati ući u EU na bilo koji način radi pronalaska utočišta i boljeg života, tj. gospodarske migracije, ili sjedinjenja sa svojim obiteljima. Ipak, većina se afričkih migracija odvija na samom kontinentu. Kako bi se izbjeglo da Afrikanci uopće budu prisiljeni napustiti svoje domove, Klub zastupnika EPP-a smatra da je neophodno da EU i Afrika zajedno riješe temeljne uzroke migracija. Ako se na odgovarajući način riješe prethodno navedeni izazovi – trgovina, ulaganje i otvaranje radnih mjesta, pristup kvalitetnom obrazovanju, prilagodba klimatskim promjenama i izazovima u području okoliša, jačanje zdravstvenih sustava, preobrazba poljoprivrede, djelotvornost razvoja i učinkovitost pomoći, izgradnja institucija i dobro upravljanje, mir i sigurnost, geopolitičko natjecanje na afričkom kontinentu, migracije iz Afrike u Europu značajno će se

smanjiti. Oba bi kontinenta trebala učvrstiti svoju suradnju na temelju poštovanja ljudskih prava i međunarodnog prava, načela suradnje, solidarnosti i zajedničke odgovornosti. Stoga, kad je riječ o konkretnom djelovanju, EU bi trebao blisko surađivati s afričkim vlastima na rješavanju temeljnih uzroka migracije, donijeti djelotvornu politiku o zakonitim migracijama, uzeti u obzir politiku o migracijama tijekom razvoja razvojne suradnje EU-a, poboljšati suradnju na upravljanju granicama, boriti se protiv trgovaca ljudima i krijumčara uključenih u nezakonite migracije te sklopiti sporazume o vraćanju i ponovnom prihvatu između EU-a i Afrike, po mogućnosti uključujući neformalne sporazume.

Ostvarivanje strateških prioriteta i postizanje vidljivih rezultata

Afrička sigurnost i stabilnost ključne su za Europsku uniju. Potreban nam je novi pristup za daljnji razvoj demokratskog multilateralizma kako bismo riješili zajedničke izazove i blisko surađivali s afričkim zemljama, koje su važni međunarodni partneri i akteri. U ovom je dokumentu utvrđeno 10 područja izazova i mogućnosti za EU i Afriku te su istaknuta prioriteta djelovanja za iskorištavanje tih mogućnosti i rješavanje zajedničkih izazova. Kako bi se osiguralo da EU i Afrika ostvare prethodno istaknute strateške prioritete i postignu vidljive rezultate, Klub zastupnika EPP-a smatra da i EU i Afrika moraju ispuniti određene preduvjete. Prvo, EU i Afrika moraju se u potpunosti obvezati na strateško partnerstvo koje bi trebalo utrti put prema partnerstvu istinski ravnopravnih partnera, pri čemu se obje strane sve više odmiču od odnosa donatora i primatelja i temelje svoj odnos na vodećim načelima uzajamnosti, uzajamne koristi, zajedničke odgovornosti i solidarnosti. Drugo, institucije EU-a i države članice u svojim odnosima s afričkim kontinentom moraju djelovati usklađeno i ujedinenije te blisko surađivati na zajedničkim prioritetima. Treće i posljednje, EU i Afrika moraju težiti boljoj koordinaciji usklađivanja interesa i zajedničkom utvrđivanju konkretnih dugoročnih ciljeva, strukturiranju suradnje i češćem dijalogu na svim razinama upravljanja, uključujući produbljenu parlamentarnu dimenziju suradnje. Klub zastupnika EPP-a uvjeren je da će kombinacija tog pristupa i prethodno istaknuti strateški prioriteti omogućiti EU-u i Africi da se bolje oporave nakon pandemije bolesti COVID-19 i ostvare vidljive rezultate u korist obaju kontinenta i njihovih stanovništava.